

EU:S PLATTFORM FÖR BARNS DELTAGANDE

#EUChildParticipation
#EUChildGuarantee

STOPPA BARNFATTIGDOMEN

EN BÄTTRE EUROPEISK BARNGARANTI

VERSION FÖR BARN

VAD HANDLAR BROSCHYREN OM?

Europeiska unionen (som förkortas "EU") är en grupp av 27 länder som samarbetar med varandra. EU vill göra barns liv bättre.

Alla barn och ungdomar har rätt till stöd, trygghet och möjligheter i livet och till att få säga sitt om beslut som påverkar deras liv.

Den europeiska barngarantin är en plan för hur EU-länderna kan hjälpa barn som har det svårt att få en chans till en bättre framtid.

Här kan du läsa mer om barngarantin, hur den nyligen har förbättrats och hur den hjälper till att bekämpa fattigdom.

Över 41 000 barn har tyckt till om barngarantin på EU:s plattform för barns delaktighet och deras synpunkter användes när planen utarbetades.

Ord och uttryck som följs av * förklaras i slutet av broschyren.

1. VARFÖR BEHÖVS DET EN BARNGARANTI?

Alla barn ska ha en ärlig chans att få ett bra liv.

Vissa familjer har det svårt ekonomiskt, och deras barn kanske

- > saknar viktiga saker som mat, kläder, skolmaterial eller en trygg och varm plats att bo på
- > inte kan delta i aktiviteter som idrott eller kultur tillsammans med andra barn
- > har det svårare att lyckas i skolan, vilket kan påverka resten av livet och till och med deras egna barn i framtiden.

Barn som föds i en fattig familj har inte gjort något fel, så de ska såklart ha samma möjligheter som alla andra.

Att hjälpa barn i en svårare situation är bra för oss alla, eftersom de får chansen att bli så bra som de kan bli, få ett bra jobb som vuxna och göra skillnad.

De som jobbar för EU brukar använda uttryck som barnfattigdom* eller risk för fattigdom eller socialt utanförskap* när de talar om detta. Under 2025 levde nästan en fjärdedel av alla barn i EU under hot om fattigdom eller socialt utanförskap.

EU-länderna vill ändra på detta genom att hjälpa minst 5 miljoner barn att ta sig ur fattigdom eller socialt utanförskap före år 2030.

- > Den europeiska barngarantin har redan hjälpt många barn:
 - 600 000 fler barn runtom i EU har fått en chans att delta i skolaktiviteter som idrott eller skolresor.
 - I Nederländerna har man kunnat ge gratis skolmat till fler barn, bland annat många barn i en svårare situation.
 - I Polen har man öppnat förskolor och fritids på många platser där det förut inte fanns några.
- > Men barn, organisationer och experter är överens om att mer behöver göras.
- > Målet är att alla barn ska ha tillgång till det de behöver för att få samma chanser som andra och leva ett friskt och tryggt liv.

I barngarantin får EU-länderna tips på vad de kan förändra eller förbättra och hjälp att hitta pengar och annat som krävs för att göra detta.

2. VILKA ÄR DET SOM BEHÖVER EXTRA HJÄLP?

Vissa barn har det svårare än andra och ska därför få extra hjälp när de behöver det.

Barngarantin ska hjälpa barn som har det svårt ekonomiskt, men den finns även till för andra som inte alltid har samma möjligheter, till exempel

- > barn med funktionsnedsättning
- > romska barn*
- > barn i alternativ omvårdnad*
- > barn som är hemlösa eller bor i otrygga hem
- > barn från etniska eller religiösa minoritetsgrupper
- > ungdomar som går från alternativ omvårdnad till att bo ensamma för första gången.

3. SÅ HJÄLPER EU I DAG

EU arbetar för att kunna ge barn ännu mer hjälp under de närmaste åren.

EU gör bland annat följande:

- > Frågar barn och familjer vad som behövs för att föräldrarna ska hitta ett jobb (t.ex. förskola och fritids när föräldrarna är på jobbet).
- > Genomför nya projekt för förskola och fritids, utbildning, idrott, kultur och inkludering.
- > Undersöker hur man kan stödja barnfamiljer mer ekonomiskt.
- > Skapar en verktygslåda* för psykisk hälsa och mående tillsammans med Unicef, med enkla guider, övningar och idéer för att hjälpa fler att förstå vad psykisk hälsa är och hur man kan få hjälp.
- > Startar mentorprogram* för att stötta barn som kan behöva extra hjälp.
- > Hjälper skolor och samhällstjänster att stötta romska barn bättre.
- > Testar ett barngarantikort* som ska göra det lättare för barn och familjer att få hjälp.
- > Kopplar barngarantin mer till ungdomsgarantin, så att även äldre barn kan få stöd.
- > Ökar stödet till städer, regioner och lokala organisationer som arbetar med barn.

4. MER STÖD TILL FAMILJER

Barn mår bäst när deras familj får den hjälp som behövs.

När familjer får den hjälp de behöver kan barnen få en bättre uppväxt, ha lättare att lära sig nya saker och känna sig tryggare. Barn som inte får hjälp i tid behöver ofta mer hjälp senare i livet med hälso- och sjukvård, boende och andra sociala tjänster.

Våra mål:

- > De vuxna hemma ska ha trygga, välbetalda jobb och tillräckligt med pengar för det som behövs i vardagen, som mat, boende, kläder, transport och skolmaterial.
- > Det ska finnas förskolor och fritids så att de vuxna hemma – särskilt mammor – ska kunna arbeta eller studera.
- > Om lönen från ett jobb inte räcker till ska familjer kunna få barnbidrag eller familjeförmåner* och annat stöd.

5. BÄTTRE TJÄNSTER FÖR BARN

Alla barn ska kunna ta göra saker de drömmer om.

Att ha ont om pengar när man växer kan påverka barnens hälsa, både mentalt och kroppsligt, deras skolgång och kompisrelationer och göra att de känner sig otrygga eller går miste om möjligheter till en bra framtid. Barn och deras familjer ska veta vilka möjligheter som finns och hur de kan ta del av dem.

Tjänster ska formas efter vad barn faktiskt behöver, inte efter invecklade system. Där det går ska familjer kunna få all den hjälp de behöver på ett ställe.

Detta behövs:

- > Fler platser på förskolor och fritids
- > Mer nyttig skolmat
- > Fler idrotts-, konst-, kultur- och fritidsaktiviteter
- > Mer handledning, läxhjälp och extra stöd i skolan
- > Mer hjälp för psykisk hälsa* på skolorna, i vården och i samhället
- > Mentorerna eller andra pålitliga vuxna som kan hjälpa barn som har det svårt.

6. STÖD FÖR MÅENDE OCH TRYGGHET

Alla barn har rätt att känna sig trygga, få stöd och skyddas på och utanför nätet.

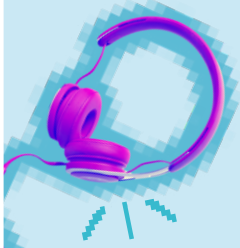
Om man har det svårt ekonomiskt eller i vardagen kan man må sämre och känna sig stressad, ensam eller orolig.

Det är viktigt att barn och familjer får hjälp så tidigt som möjligt. Det kan till exempel handla om att få hjälp när barnen är små eller går skolan och hjälp från vården.

- > Om man får hjälp tidigt kan det göra så att problemen inte växer sig större, och det kan bli lättare att hålla sig frisk, klara av skolan och känna att någon bryr sig.
- > Skolan, vården och socialtjänsten måste samarbeta, så att barn lättare kan få den hjälp de behöver.
- > Plattformar på nätet ska också göra mer för att skydda barn.

Säkerheten både på och utanför nätet är jätteviktig, och EU-länderna måste fortsätta sitt arbete för att skydda barn och minska riskerna.

7. STÖD TILL UNGA VUXNA

Stödet ska inte upphöra bara för att man fyller 18.

Ungdomar ska få den hjälp de behöver när de går från att vara barn till att bli vuxna. Då kan de lättare skapa en bra framtid för sig själva.

Det här är särskilt viktigt för barn i alternativ omvårdnad som kanske inte har en familj som kan hjälpa dem.

Att fylla 18 är en stor förändring, och många unga behöver fortfarande hjälp med att

- > gå färdigt skolan
- > hitta någonstans att bo
- > skaffa sig ett jobb
- > lära sig att bo ensam.

EU har en ungdomsgaranti som är till för detta. Genom den får unga i åldern 15–29 år hjälp att hitta jobb, utbildning eller praktikplats.

8. VEM SKA FÅ ALLT DET HÄR ATT HÄNDA?

Alla måste hjälpa till för att förbättra barns liv och framtid.

Vi måste alla samarbeta för att ge barn, ungdomar och familjer den hjälp de behöver:

- > EU-institutionerna
- > EU-ländernas regeringar
- > Regionala och lokala myndigheter*
- > Skolan, vården och socialtjänsten
- > Civilsamhällesorganisationer* och välgörenhetsorganisationer
- > Företag och föreningar
- > Föräldrar, vårdnadshavare och familjer
- > Barnen och ungdomarna själva

EU-länderna har uppmanats att uppdatera sina egna barngarantiplaner för att sätta upp tydliga mål, skaffa tillräcklig finansiering* och se till att barn och familjer får det stöd de behöver.

ORDFÖRKLARINGAR

ORD ELLER UTTRYCK	VAD BETYDER DET?
Alternativ omvårdnad	När ett barn inte bor med sina föräldrar, och det i stället är till exempel släktingar, fosterföräldrar eller ett barnhem som tar hand om barnet.
Praktikplats	Ett sätt att lära sig ett yrke genom att jobba tillsammans med erfarna personer, samtidigt som man utbildar sig. På en praktikplats lär du dig jobbet genom att göra det på riktigt.
Barn- och familjeförmåner	Pengar som staten ger till familjer så att de har råd att uppfostra sina barn och köpa mat, kläder och annat viktigt.
Barnfattigdom	När ett barns familj inte har tillräckligt med pengar eller hjälp för att barnet ska kunna leva ett vanligt liv med skola, god hälsa och trygghet.
Civilsamhällesorganisationer	Föreningar, välgörenhetsorganisationer eller andra grupper som arbetar för att hjälpa människor och göra skillnad. Exempel på detta är matbanker, ungdomsklubbar och hjälporganisationer för hemlösa.
Det europeiska barngarantikortet	En idé som just nu testas för att hjälpa barn och familjer att lättare hitta information om tjänster och stöd, samtidigt som man skyddar deras privatliv och undviker att peka ut dem som annorlunda.
Finansiering	Pengar som delas ut som stöd för projekt, tjänster eller annan verksamhet för människor och för området där de bor. Pengarna kan komma från EU, ländernas egna regeringar eller andra organisationer.
Lokala myndigheter	Kommuner och lokala offentliga tjänster som bestämmer över och sköter skolor, bostäder, transporter och socialt stöd på mindre orter och i städer eller regioner.
Psykisk hälsa	Hur vi tänker, känner och mår i vardagen. Det handlar bland annat om hur vi hanterar stress och relationer med andra och vilka val vi gör. God psykisk hälsa innebär att du klarar av svårigheter i vardagen och känner att du har någon att luta dig mot när du har det jobbigt.
Mentor	En pålitlig äldre person som lyssnar, ger råd, uppmuntrar en och hjälper till att fatta beslut.
Romska barn	Romerna är en etnisk minoritetsgrupp som finns i många EU-länder. Romska barn behandlas inte alltid rättvist och kan ha svårare att få den hjälp och de möjligheter de behöver.
Socialt utanförskap	När en person inte kan ta del av sådant som de flesta andra har tillgång till. Det kan bero på brist på pengar, stöd eller möjligheter. Det kan leda till att man går miste om aktiviteter, vänskaper, tjänster eller andra saker man kan göra på fritiden.
Verktygslåda	En samling av guider, övningar, idéer och praktiska verktyg som hjälper människor att lära sig mer om ett visst ämne och fatta beslut.

#EUChildGuarantee

#EUChildParticipation

Europeiska unionens
publikationsbyrå

Rättsinformation | Data | Publikationer

© Europeiska unionen, 2026

PDF KE-01-26-101-SV-N

ISBN 978-92-68-43255-6 doi:10.2767/6047770

